

Saksframlegg

Sak 16/23: Kvote for betinget skadefelling av ulv i region 3/Oppland i 2023- 2024

Sekretariatets forslag til vedtak

Rovviltnemnda i region 3 vedtar en kvote på 6 ulver for betinget skadefelling.

Kvoten gjelder for perioden fra 1. juni 2023 til 15. februar 2024 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt.

Geografisk avgrensning for kvoten: Kvoten gjelder for rovviltregion 3/ Oppland.

Vi stiller følgende vilkår:

- Forvaltningsplanen for rovvilt i region 3 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9.

Vedtaket er fattet etter § 7 og § 8 i rovviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b.

Det gjøres oppmerksom på at all irregulær avgang etter dette vedtaket er fattet, belastes kvoten.

Her finner du [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#).

Bakgrunn for saken

Skadefelling av ulv er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket. Kvoten som vedtas av rovviltnemnda gjelder i perioden 1. juni til 15. februar, jf. § 8 første ledd siste punktum.

Skadefelling retter seg mot enkeltindivider, og er ikke et virkemiddel som kan benyttes til å regulere bestanden. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten for betinget skadefelling kan derfor heller ikke direkte sammenlignes med en kvote for lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling gjennom beitesesongen.

Miljødirektoratet har de siste årene delegert myndigheten til å gi betingede skadefellingstillatelser til Statsforvalterne i månedsskifte april/ mai, samt fastsatt en kvote gjeldende frem til og med 31. mai.

Bestandssituasjonen for ulv

Resultatene fra overvåkingen av den sørskandinaviske ulvebestanden presenteres i en årlig rapport: «[Bestandsovervåking av ulv vinteren 2021/2022](#)». For den norske delen av bestanden utarbeides det i tillegg foreløpig rapporter gjennom kartlegningsperioden. Den nyeste foreløpige rapporten med de siste opplysningene om bestandssituasjonen i Norge er presentert i rapporten «[Ulv i Norge pr 13. mars 2023 – foreløpige konklusjoner for vinteren 2021-2022](#)».

Kartlegging av valpekull og antall ulver i Skandinavia foregår hver vinter i perioden fra 1. oktober til 31. mars. Bestandsstørrelsen for ulv i Sverige beregnes på bakgrunn av antall registrerte valpekull, mens i den norske delen av bestanden kartlegges alle individer ved sporing og DNA-analyser.

Den felles skandinaviske ulvebestanden er for sesongen 2021-2022 beregnet til å bestå av ca. 540 individer. Det er en økning på 60 individer fra forrige vinter. I Norge er bestanden forholdsvis stabil med ca. 88-91 ulver siste kartlegningsperiode, når ulver i grenserevir deles mellom landene. I Sverige har bestanden økt fra 395 til 460 individer (inkl. halvparten av grenserevirene). Det var totalt 8 ynglinger i Norge, der grenserevir teller med en faktor på 0,5. Av disse var 4 i helnorske revir. Bestanden er med dette over det nasjonale bestandsmålet for ulv.

Så langt i vintersesongen 2022-2023 er det for perioden 1. oktober-13. mars dokumentert totalt 87-90 ulver med enten helnorsk tilhold eller med tilhold på begge sider av riksgrensen mot Sverige. Når de 25 ulvene som er kjent avlivet i samme periode blir trukket fra, er det så langt registrert 62-65 ulver her til lands i vinter, hvorav 32-33 ulver med helnorsk tilhold som fortsatt er i live.

Det er så langt i vinter dokumentert tre sikre valpekull i helnorske revir og seks valpekull i grenserevir der ulvefamilie har tilhold eller antas å ha tilhold på tvers av riksgrensen. Av de 6 grenserevirene som har hatt yngling denne vinteren er 3 tatt ut på lisensfelling på etterjulsvinteren.

Region 3/ Oppland er utenfor forvaltningsområdet for ulv, men det forekommer jevnlig streifindivider av ulv i regionen. I løpet av kartleggingsperioden er det ikke registrert forekomst av ulv i rovviltregion 3. I all hovedsak er de registrerte individene i vinter påvist i de regionene som har ulvesone (region 4 og 5). Det har vært stor variasjon i antallet ulv som er felt i region 3 de senere årene (tabell 1).

Tabell 1: Antall ulver felt ved skadefelling og lisensfelling i region 3 i perioden 2017 - 2022

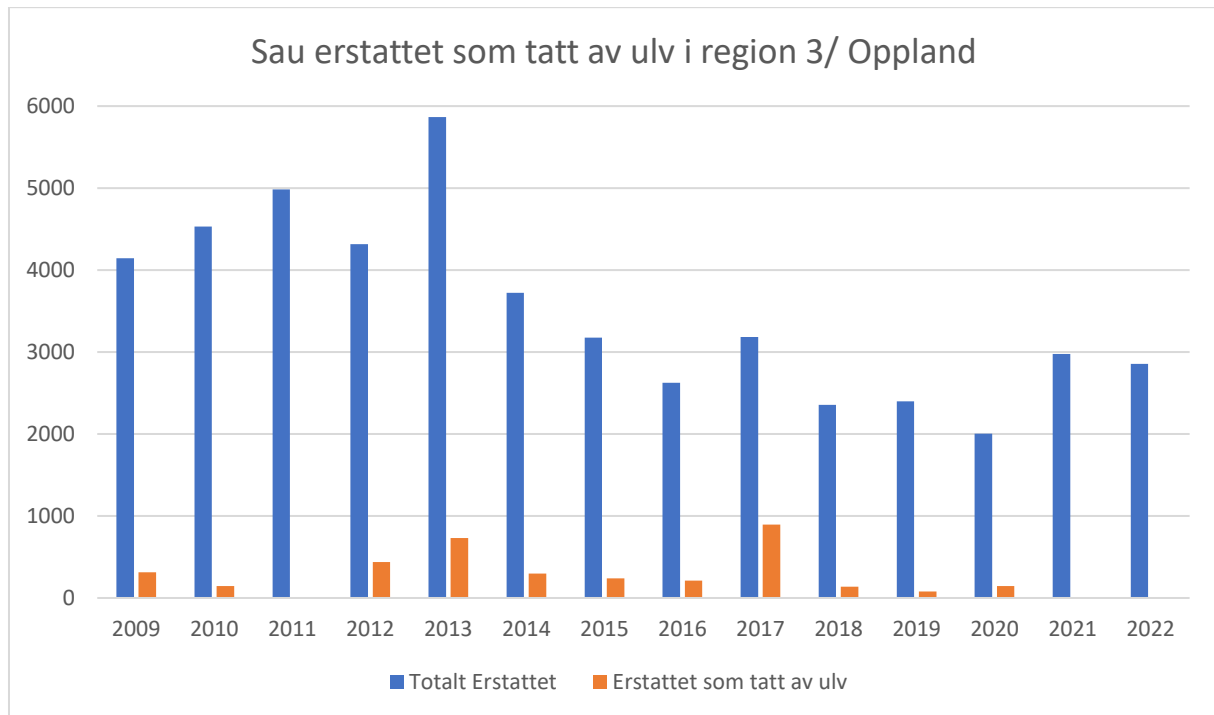
År	Skadefelling	Lisensfelling	Totalt
2022	1	0	1
2021	0	0	0
2020	1	4	5
2019	0	0	0
2018	1	1	2
2017	2	0	2

Taps- og skadesituasjonen for husdyr og tamrein på beite

På landsbasis ble det i 2022 erstattet 685 sau som tapt til ulv. Tap til ulv i region 3 varierer mye mellom år. Det er ikke erstattet sau som tapt til ulv de to siste årene, men tidligere har det vært årvisse tap av beitedyr til ulv i regionen. Det er ikke dokumentert tamrein tapt til ulv i reindriftsåret 21/22, og heller ikke erstattet tamrein til ulv i region 3.

Gjennom beitesesongen 2022 behandlet Statsforvalteren i Innlandet 24 søknader om fellingstillatelse på ulv (nye eller forlengelser). Det ble gitt skadefellingstillatelse i 19 tilfeller, mens 5 søknader ble avslått. Hoveddelen av disse er gitt etter skadesituasjoner i region 5/Hedmark. For region 3 ble det i 2022 gjort to vedtak som omhandlet skadefelling av ulv, en tillatelse og ett avslag. Det var ingen dokumenterte observasjoner av ulv i region 3 gjennom beitesesongen 2022, men det ble tatt ut ett dyr på skadefelling tidlig i mai i Ringebu kommune.

Figur 3: Antallet sau erstattet totalt og sau erstattet som tatt av ulv i region 3/ Oppland i perioden 2009 – 2022.

Sekretariatets vurderinger

Rovviltnemndas myndighet

Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 8, når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4.

I region 3/ Oppland er det ikke regionalt bestandsmål for ulv, og nemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling.

Sekretariatets vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal tuftes på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, jf. naturmangfoldloven § 8. Bestandssituasjonen for ulv er godt dokumentert gjennom årlige tellinger, og man har dermed god oversikt over utviklingen i bestanden.

”Føre-var-prinsippet” i § 9 sier at når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvordan beslutningens virkning vil være på naturmiljøet, skal man unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Sekretariatet anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til at nemnda kan fatte vedtak.

Biologien og økologien til ulv er godt undersøkt, og gjennom nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus- og utvikling for arten nøye. Ut ifra den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for ulv mener sekretariatet å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en kvote for skadefelling av ulv, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Paragraf 11 anses ikke som relevant i denne sammenheng.

Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 3/ Oppland. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene. Ved å nytte differensiert forvaltning, mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivaretatt.

Sekretariatet for rovtviltnemnda i region 3

Sekretariatets vurdering av kvote for betinget skadefelling og vilkåret om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse

Ifølge naturmangfoldloven § 18, andre ledd, kan vedtak bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Ved vurdering av kvote for felling skal rovtviltnemndene, ifølge kommentarene til § 7 annet ledd, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle bestandsmålet for regionen.

Den felles skandinaviske ulvebestanden er for sesongen 2021-2022 beregnet til å bestå av ca. 540 individer. I 2021 var det totalt 8 ynglinger i Norge. Av disse var 4 i helnorske revir. Bestanden er med dette over det nasjonale bestandsmålet for ulv.

Sekretariatet viser til at skadefelling ikke er et virkemiddel for å regulere bestanden, men at formålet er å håndtere akutte skadesituasjoner eller situasjoner hvor det er et overhengende skadepotensial. Statsforvalteren må i hvert enkelt tilfelle vurdere en eventuell iverksetting opp mot regional forvaltningsplan og kriteriene i rovtviltforskriften. Det er ikke forvaltningsområde for ulv i region 3, og terskelen for å iverksette betinget skadefelling vil være lav. Skadefelling i region 3 vil være rettet mot streifende individer som oppholder seg i relativt stor avstand fra forvaltningsområdet for ulv. Innvirkningen på bestanden gjennom uttak i region 3 vil være begrenset.

I 2022 vedtok nemnda en kvote på 6 dyr for betinget skadefelling i perioden 1. juni 2022 – 15. februar 2023. Det ble felt en ulv på skadefelling tidlig i mai 2022. Siden både skadefelling og all øvrig irregulær avgang (påkjørsler mv.) belastet skadefellingskvoten, er det etter sekretariatets vurdering behov for en kvote på inntil 6 ulv også i 2023. Perioden for lisensfelling av ulv varer frem til og med 31. mai, og det er fortsatt mulig at det blir felt dyr på lisensfelling som også trekkes kvoten for skadefelling før beitesesongen. Erfaringer fra tidligere år tilsier at en skadefellingskvote på 6 dyr kan være nødvendig for å kunne forbygge skader på husdyr gjennom hele beitesesongen. Som følge av endret lisensfellingsperiode kan det også være behov for å iverksette skadefelling helt frem mot 1. desember. Dette gjelder spesielt i beiteområder for rein.

Ut fra tilgjengelig kunnskap om bestandens status og utvikling, og med henblikk på at skadefelling kun vil gjelde individer som oppholder seg utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, anser sekretariatet at en kvote for betinget skadefelling på 6 dyr er forsvarlig med hensyn til den samlede belastningen på ulvebestanden. Et slikt uttak ansees å ikke ville true ulvebestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd. Uttaket vil ha liten innvirkning på muligheten for å nå det nasjonale bestandsmålet kommende år.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 3

Om hjemmelsgrunnlaget etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b

Formålet med uttak etter naturmangfoldloven § 18, bokstav b er å forhindre skade. Etter annet ledd kreves det i tillegg både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Loven må forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. For ulv er det i praksis skade på sau og tamrein som er aktuelle skadetyper.

Vurdering av vilkåret om at uttaket må avverge skade

Det slippes et stort antall husdyr og tamrein på beite fordelt over hele regionen. Det forekommer nesten årlig skader på beitedyr forårsaket av ulv. Hvor skadene oppstår og hvor omfattende de er, varierer fra år til år. De to siste årene er det imidlertid ikke påvist skader av ulv i regionen. Sekretariatet mener det er sannsynlig at det kan oppstå skader på sau i kommende beitesesong, det kan også forekomme skade på tamrein. Dersom ulv kommer inn i beiteområder for sau og tamrein vil skadeomfanget erfaringsmessig kunne bli stort. Vilket i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b anses oppfylt. I vurderingen er det også lagt vekt på prinsippet om differensiert forvaltning. Region 3 er utenfor forvaltningsområdet for ulv, og terskelen for å iverksette skadefelling skal være lav.

Vurdering av vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Skadepotensialet kan mest effektivt reduseres gjennom tiltak som skiller beitedyr og ulv. Samtidig er dette inngripende tiltak som legger begrensninger på beitebruken. Det fremgår av rovviltforliket at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette innebærer blant annet at beitenæringen skal tilpasses rovvilt i rovviltprioriterte områder, mens det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for uttak av rovvilt. Det skal mer til for å se andre tiltak som tilfredsstillende i beiteprioriterte områder, der også landbruksfaglige hensyn må vektlegges, enn i rovdyprioriterte områder. Sekretariatet anser at det ikke finnes andre forebyggende tiltak som på en tilfredsstillende måte kan redusere skadepotensialet.

Sekretariatets konklusjon

I region 3/ Oppland er det ikke regionalt bestandsmål for ulv, og nemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling. Sekretariatet anser at det rettslige grunnlaget for å vedta kvote for skadefelling av ulv i region 3 er oppfylt. For å forebygge skader på beitedyr, og med hensyn til bestandssituasjonen, anbefaler sekretariatet at det fastsettes en kvote for skadefelling på 6 ulver i region 3/ Oppland.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Therese Ruud
seniorrådgiver